XIII. évfolyam Budapest. 220. szám. Hétfő, 1879. augusztus 11.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.

Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Lafitte & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 6 krajczár.

TÁVIRATOK.

Szeged, aug. 10. (Az „Egyetértés" távirata.) A királyi biztos titkára és több biztosi tanácsos kiséretében ma délután Szabadkára utazott, hol a város vendége lesz, mely fogadtatásáról gondoskodott. A királyi biztos még az éjjeli vonattal visszatér.

A Szeged területén leendő adóbehajtásra nézve az adófelügyelőnek a közigazgatási bizottság tegnapi ülésében tett előterjesztéséhez képest következő szabályok állapittattak meg:

1. Az adóbehajtás csakis olyan ház- és földbirtokosok ellen foganatosítandó, akiknek háza vagy földje a vizár következtében nem szenvedett, illetőleg viz alá nem került s ennek folytán ma is rendes házbér- és földtermés-jövedelmet élveznek. — 2. Kizárólag csak oly kézi munkások, napszámosok, iparüzők, kereskedők s egyéb hasznothajtó foglalkozást üzök és vállalkozók ellen, a kikről biztosan tudva van, hogy jövedelemforrásuk a katasztrófa miatt nem szünt meg. — 3. Ellenben mindazon ház- és földtulajdonosok, kézi munkások, napszámosok, iparüzők, kereskedők, vállalkozók, a kiknek vagyona, üzlete, munkaeszközei a katasztrófa következtében tönkre mentek vagy elvesztek, az adóbehajtás alól további intézkedésig fölmentetnek. — Külön fölmentendők az adók szorgalmazása alól azok, akik barakkokban vagy egyéb menedékhelyen tartózkodnak s közadományra utalvák.

A tüzőrség szervezése közel kilátásban van. A királyi biztos e végből Krause Valdemarral gyakran értekezik.

—

Gastein, aug, 10. Ferencz József ő felsége ma reggel az itteni katholikus templomban misét hallgatott. Fél 10 órakor a király meglátogatta Vilmos császárt, ki is fél 11-kor a látogatás viszonzásául megjelent a „Meran" nyárilakban s ott negyed óráig maradt. Ismétli szivélyes elbucsuzás után Vilmos császár a fürdői kastélyba visszatért, mig ő felsége, a főranguaktól és a község előljáróságától elbucsuzván, azon igérettel, hogy még egyszer eljön ide — „Hoch" és „Éljen" kiáltások között Gasteinból elutazott. A király az itteni templom részére 500 frtot, a községi szegényeknek 200 frtot s a korháznak 300 frtot adományozott.

Szerajevó, aug, 9. estve. Ma egész napon át a tüz lokalizálva maradt. Az egyes helyeken kitörő lángokat gyorsan eloltották. A katonaság az oltási munkát folytatta.

Württemberg herczeg rendelete folytán ma délelőtt egy segélybizottság alakult, melynek tagjai: Zenkoljivic kormánytitkár, Branilovic pénzügyi tanácsos, Pavlovic törzskari kapitány, Mandic alintendans, Amrus ezredorvos, Boranaer kormánybiztos és a községi tanács nyolcz választott tagja. A segélybizottság a legélelmiszer szállással és élelemmel ellátni, s a gyüjtést szervezni fogja. Ma délután már működött a bizottság.

Az inség enyhitésére a király 10,000 forintot sürgöny utján adományozott. Württemberg herczeg ezer forintot adott. További segély érkezőben van.

Sofia, aug. 10. Porteo effendi szombaton ide érkezett, magával hozván a megerősitési-beratot a bolgár fejedelem részére.

Zágráb, aug. 10. Több rendbeli csalás elkövetésével vádolt Urica Miklos perében tegnap mondatott ki az itélet. A vádlott, sikkasztás bünténye miatt „vétkesnek" lett nyilvánitva és két havi — havonkénti 2 böjtnappal sulyosbitott börtönre, itéltetett el.

Pétervár, aug. 10. A „Regierungsbote" közli az orosz hatóságok jelentését — hosszabb kivonatban — mely jul. 2-ről kelt s Kelet-Rumelia kormányzásaira vonatkozik. A jelentés felsorolja mindazon rendszabályokat, miket az orosz hatóságok életbeléptettek, s a leküzdött nehézségeket, egyszersmind constatálja, hogy Oroszország képviselői Kelet-Rumeliában mindenkor a béke tendenczióját tartották szem előtt.

Bécs, aug. 10. (Az „Egyetértés" távirata.) A serajevói nagy tüzvész nem csak az itteni börzére volt nagy befolyással, hanem a társadalom minden körében nagy izgatottságot költött. Itt általában azon erős hiszem uralkodik, hogy bosnyák lázitók gyujtották föl Bosznia fővárosát, kik ezáltal Novi-Bazár okkupációját lehetlenné tenni vagy legalább megnehezíteni kivánják. Az itteni döntő katonai körök, mint igen jól értesült oldalról hirlik, csakugyan erélyesen ellenzik most Novi-Bazár szandzsák eltoglalását, ámbár gróf Andrássy azok előtt kijelentette volna, hogy a kérdéses okkupáczió elkerülhetlen és azért annak hosszabb időre leendő elhalasztását nem tartja tanácsosnak. A külügyi miniszter mindent el akar követni, hogy az okkupáczió minél elébb keresztül vitessék.

Szerajevo, aug. 10. Szerencsére mostanáig sulyos balesetekről mi sem hallatszik. Két megsebesült katona a kórházba lett szállitva.

A hajléktalan lakosság elszállásolhatása végett a katonaság nagy része a városból kivonult. A netalán bekövetkezhető éhség meggátlása czéljából a lakosság között rögtön élelmi szert, a katonai élelmezési készletből osztottak ki. A csapatok élelmezése mindenesetre biztositva van.

Württemberg herczeg főhadparancsnok egy bizottságot hivott össze, hogy a város ujolagi fölépitése végett a szükséges intézkedések megállapittassanak.

Budapest, aug. 10.

Az arab-tábiai kérdés egy idő óta ismét napirenden van. Ósmeretes, hogy Arab-Tábia már rég óta vita tárgyát képezi az orosz és román kormány közt. Ez ügyben tehát a szentpétervári kabinet jegyzéket intézett a hatalmakhoz, melyre Andrássy gr. jul. 31-én válaszolt. Andrássy gróf, egy hivatalos lap állitása szerint, arra emlékeztet válaszában, hogy miután a románok annak idején elhagyni kénytelenittettek a várat, az orosz fegyverek becsületének megadatott az elégtétel és figyelmeztet arra, hogy a berlini szerződés jegyzőkönyveiben fel van tüntetve, hogy e pont a legalkalmasabb a Duna áthidalására. Végül kijelenti, hogy nines ellenére, ha a kérdés az európai bizottság határozata alá kerül, de ez esetben kiköti, hogy a bizottságnak határozata véglegesnek tekintessék akkor is, ha csak egy is a szótöbbség. Mint a mai bécsi lapokban olvassuk, Franczia-, Angol- és Olaszország osztják Andrássy nézetét, sőt a félhivatalos „Pol. Corr." szerint Oroszország is „hajlandó" e módozat elfogadására.

Konstantinápolyban most élénken foglalkoznak Kelet-Rumeliával és Aleko pasa kormányzásával. A portán nagy a hajlandóság erélyes akcziora: minden áron végét akarják vetni Aleko pasa működésének. Oroszország ismét arra számit, hogy a porta netaláni erőszakoskodása által magára vonja a nagyhatalmak haragját De Savfet pasa ugy látszik elég tisztán lát, hogy megzavaria az oroszok számitásait. Mint ugyanis Konstantinápolyból irják, Savfet oda törekszik, hogy a kelet-rumeliai kormányzói kérdést simán oldja meg, még pedig ugy, hogy e helyre Kheireddin pasa neveztessék ki.

Kelet-Ruméliának különben a mult héten emlékezetes napja volt. Ugyanis jul. 28-án hagyta el az utolsó orosz ezred a kelet-rumeliai területet Bourgasban, az oroszok távozása alkalmából banketet is rendeztek és Stolypin tábornok el nem szalaszthatta, hogy utoljára még egy politikai czélzásokkal telt beszédet ne tartson. Ermondta, hogy abban soha senki sem kételkedett, hogy a bolgárok nem viseltetnek hódolattal Oroszország és uralkodója iránt. „Az érzelmeket — ugymond — a bolgárok az anyatejjel szivták be és azért második természetükké vált." Mérsékletre is intette őket, hogy valahogyan a közös ügy ne veszélyeztessék. Végül poharat emelt a szlávegységre, mely mindig közösen fog felléphnia közös ellenség ellen, legyen ez bárki. — Ejeles beszédre a bolgárok egy, a czárhoz intézett feliratot adtak át válasz képen, melyben arról biztositják a czárt, hogy ennek egy szavára készek életüket és vagyonukat áldozni a közös érdekért.

Angliában a hét legfontosabb eseményét Beaconsfield beszéde képezte. A beszédnek a külügyekre vonatkozó részében Beaconsfield konstatálja, hogy egyszer már Oroszország is megtartotta szavát — kiüritette Bulgáriát.

A beszéd különben nem birna nagyobb fontossággal, ha véletlenül a választások nem volnának oly közel. E beszédet az angol lapok az első választási beszédnek mondják, melynek külügyi részét sikerültnek tartják ugyan, de a belügyivel egyáltalán niucsenek megelégedve.

Franeziaországban is egy toaszt képezi most a közbeszéd tárgyát. Nem Gambetta vagy valamely miniszter beszédéről van szó, hanem egy egyszerü präfektusi titkár toasztjáról. Lambertnek hivják a titkárt, ki Charlesvilleben egy lövész-ünnepély alkalmával elég merész volt azt állitani, hogy a revanche-háboru Németország ellen már közel van. A hivatalos lapok kemény hangon támadják meg a hadüzenőt és azt hirdetik hogy nek-k béke kell. A Siecle is békét akar, de azért azt mondja, hogy a reményről még nem mondott le. „Ki tudja" irja az idézett lap, „hogy a legközelebbi 10 év alatt mily változások történhetnek Európában; ki tudna azért kezeskedni, hogy Németország az események által nem lesz arra kényszeritve, hogy alávesse magát az 1815-iki szerződéseknek!"

Németországban mostt a felett vitatkoznak, szükség van-e Bismarckra vagy nem? Minden esetre elég érdekes kérdés, és a németországi lapok nagy tüzzel láttak hozzá e kérdés megvitatásához. Ugy látszik, hogy ha az ügy pressió nélküli szavazás alá bocsáttatnék az „igen"-nesek kisebbségben maradnának, mert Bismarck lapjai már ujra azzal kisértenek, hogy a kanczellár olyképen viseli magát, mintha le akarna mondani. Oly lényegetés ez, melyet Bismarck már többször sikeresen használt és melyre más országban is van példa.

Budapest, aug. 10.

Herbst pár nap előtt déli Csehország német lakossága részéről egy népünnepély alkalmával fényes óvatiókban részesült. Herbst köszönő beszédében a „Prager Tagblatt" értesitése szerint elismerését fejezte ki a felett, hogy déli Csehország németjei hüen ragaszkodnak az alkotmányhoz és szabadsághoz, a németséghez és a haladáshoz. Ő mindig kész lesz — igy szólt Herbst — sikra szállani a németek s különösen déli Csehország németjeinek érdekeiért. „Mi" — igy folytatá — rokonszenvvel viseltetünk a testvér nép iránt, mely velünk együtt lakja e szép országot s örömest készek vagyunk velők megegyezni, de ez nem akadályozhatja meg, hogy tovább is nüek maradjunk német nemzetiségünkhöz, s azon jogokhoz, melyeket nekünk az alkotmány Csehországban és főleg Ausztriában biztosit.

—

Taaffe gróf a jövő héten befejezi a tárgyalásokat kormánya leendő tanácsosaival; az ezután következő héten, valószinüleg f. hó 19-kén osztrák minisztertanács lesz, melyen meg fogják állapitani az uralkodó elé terjesztendő javaslatokat. Az uralkodó 20-án Bécsben lesz s akkor előreláthatólag az ő elnöklete alatt dönt minisztertanács lesz. Akkoráig a koaliczionalis miniszterium esetleges megalkotására is meg lesznek téve az előkészületek, ugy, hogy midőn a miniszterium beadja lemondását, Taaffe gróf azonnal az uj miniszterium megalkotásához foghasson.

A „Neues Wiener Tagblatt" a „koaliczionalis miniszterium" czimü czikkében igy nyilatkozik: Már megvan a neve azon miniszteriumnak, mely Cislajthánia sorsát vezérelni fogja s ezen miniszterium programmja is kész. A leendő miniszterium már összeállitásánál fogva a belbéket fogja repraesentálni s ezért eddig egymással szemben álló pártok képviselőiből fog állni. A pártok szélső elemei a miniszteriumban nem fognak helyet foglalhatni. Azok, kik makacsul ragaszkodnak a régi elvekhez, nem járulhatnak oly concessiókhoz, melyeket a kiegyezés szükségessé tesz s ezek nem is szerezhetik meg azok bizalmát, kik a kiegyezés ügyének megnyerendők. A koalitionalis miniszterium megalkotása az első kezesség, mely a cseheknek nyujtatik, hogy őket a reichsrathba lépésre birják. A koalitionalis miniszterium a tartományi választási rendszer megváltoztatására is el lenne határozva. És igy tehát a kiegyezés számára az alap meg van teremtve s a csehek kivitték mindazt, a mit Riegernek nyilatkozatai szerint a reichsrathba lépés első feltételéül állitottak fel.

—

Hohenwarth 1871-iki cseh kiegyezési akcziójának meghiusitásában szláv körökben uralkodó nézet szerint Bismarcknak is volt része. Az 1871-ik évben volt a salzburgi császári találkozás. Most, hogy Vilmos császár és Ferencz József ujból találkoztak, ezen alkalomból a prágai „Politik" arról czikkezik, hogy Németországnak jelenleg nem áll érdekében a mostani cseh kiegyezést meghiusitani. Bismarcknak akkor követelt politikája az akkori körülmények között kül- és belügyi okokból helyes lehetett. Ma nem volna ez logikus. Németországnak soha sem állt igazán érdekében a Herbst vagy Smperling-féle német centralista pártot támogatni. Annál kevésbé mostan, midőn a német nép elfordul a párttól. Ami Ausztria szlávjait illeti, ezeknek érdekei nem ütköznek össze a németek érdekeivel. Németországnak elég oka van rá, hogy ezek sympathiáját nyerje meg s nem mint halálos ellenség jelenjék meg. Vilmos császár Gasteinban nem fog többé egy jó szót se szólni Herbst, Sturm és társai érdekében."

A császár találkozás.

Az osztrák-magyar uralkodó tegnap 11½ órakor érkezett meg Gasteinba. Az erről szóló távirati értesités az éjjel elkésve érkezvén kezünkhöz, ma reggeli lapunknak csak kevés példányába volt már fölvehető; tartalmát és az azóta jött bővebb jelentéseket a következőkben közöljük. A Bad-Gasteintól ½ órányira fekvő Hofgasteinban az uralkodó csak pár perczig időzött, fogadtatása azonban itt is ünnepélyes volt. A városka zászlókkal, koszorukkal és virágfüzérekkel csinosan feldiszitteték. A község összes tisztviselői; a polgármester, a városi bizottsági tagok, a biróság tagjai, a papság s az ottani katonai gyógyintézet igazgatója, a tüzoltók, rokkantak, és az iskolás gyermekek, valamint nagyszámu fürdővendég és köznép a főtéren már 10 óra előtt állást foglalt. A tüzoltók, rokkantak és az iskolás gyermekek az uralkodó határozott akaratára vettek részt a fogadtatásban, miről Mondel szárnysegéd értesité a község előljáróságát. Fél 11 órakor mozsár lövések, harangszó és éljenzés jelenték a császár érkeztét, ki, balján, gróf Thun helytartóval négy lovas kocsiban hajtatott be a városba. Egy másik kocsiban Mondel és Spinetti hadsegédek ültek. Az uralkodó saját porosz gyalogezredének egyenruháját viselve, mellén a fekete sasrend keresztjével. Az egyenruhát, melyet a német császárral való találkozásakor mindig viselni szokott, ő felsége már Lendben felöltötte. Midőn az uralkodó a főtérre, Ferencz császár emlékszobra elé megérkezett, a rokkantak zenekara az osztrák néphymnust zenditė rá, az egybegyült közönség zajos hoch kiáltásokban tört ki. Az uralkodó erre kiszállt a kocsiból, néhány szót váltott Bandenheim alezredessel, a katonai gyógyintézet igazgatójával, továbbá Pfeifer főorvossal, a polgármesterrel, a plébánossal s többekkel; tudakozódott a városka viszonyairól, a fürdővendégek számáról stb. Néhány percz mulva a király ismét kocsiba ült s a közönség ujabb hoch kiáltásai közt folytatta utját Bad-Gastein felé.

Kezdetben az érkezés és fogadtatás ugy volt megállapitva, hogy Vilmos császár Bad-Gasteinból Hof-Gasteinig eléje megy az osztrák-magyar uralkodónak. Később azonban a német császár gyengélkedése miatt e tervtől elálltak.

Bad-Gasteinban a fogadtatásra már napok óta készültek. A fürdő vendégek és vidéki lakosság ünnepi diszben 11 órakor a Merán-féle villa előtt gyültek össze, a hol az uralkodó megszállandó volna. A villa terrászán elegáns öltözetü hölgyközönség foglalt helyet, kik mindannyian havasi virágokból gyönyörü csokrokat tartottak kezeikben az uralkodó számára. A villa előtti téren álltak Schwarzenberg herczeg, Rohan Kamill hg., Szlávy, Vodiáner, Todesco b., Handel s a Gasteinben időző előkelőségek. A lépesőkön 8 gasteini leányka állott ünnepi tájviseletben, kezökben mindannyian szintén virágcsokrokat tartva. A diadalivnél gr. Lamberg tartományi főkapitány, továbbá Gruber polgármester és a városi tanács tagjai foglalták helyet.

A város utczáin különböző csoportok állittattak fel. Igy a város szélén egy vadász-társulat vett állást a bécsi ezüstlakodalmi diszmenet jelmezeiben, Wilczek János, Clam-Gallas és Czernin grófok vezetése alatt fölszerelve a vadász mesterség minden jelvényével és szerszámával; mögöttök, hajtók pompás vadászebekkel, kocsik elejtett zergékkel stb. A Meran-villához vivő uton az iskolás gyermekek álltak, kik közül a fiuk sárga-fekete, a leányok vörös-fehér szinü zászlócskákat tartottak kezeikben. Ezeken tul a böcksteini bányászok voltak felállitva régi zászlaik alatt; a negyedik diadalkapunál a honoratiorok foglalták helyet.

Az udvari kocsik ½12-kor indultak el Hof-Gasteinból, s épen 12 óra volt, midőn a Bad-Gasteinban várakozók előtt feltünték. — Az érkezést harangzugás és hurrah-kiáltások jelentek. Az első diadalkapunál Thun Oszvald gróf a vadász-társaság nevében üdvözölte az érkező uralkodót s felhivta őt egy vadászatban részt venni. A császár sajnálatát fejezte ki, hogy a meghivást el nem fogadhatja, mivel az idő szük volta miatt már holnap el kell utazni. Az uralkodó itt már b. Mondellel ült egy kocsiban, mely az első diadalivtől kezdve az emlitett testületek által képezett sorfal közt végtelen hurrah és hoch kiáltások riadása mellett hajtott végig a városon. A diadalkapuk alatt felállitott zenekarok az osztrák néphymnust hangoztatták, mikor az uralkodó hozzájok ért. Ugyanezzel fogadta a császárt a fürdői zenekar a Merán villa előtt, hova megérkezve riadó hoch és „Éljen a király" kiáltások hangoztak fel. Az uralkodó köszönve hajlott meg minden oldalra s aztán ruganyos léptekkel elhagyta a kocsit.

A bejáratnál a helytartó és gróf Lamberg üdvözölték a császárt, kifejezést adva a helység örömének a fölött, hogy hosszu idő után az uralkodót ismét üdvözölheti. A király megköszönte a barátságos fogadtatást, s megjegyzé, hogy legutóbbi ott léte óta sokat épitettek, mi mutatja, hogy a fürdőnek jól megy a dolga. Ez után a lépcsőn felhaladva a király barátságos köszönéssel elfogadta a kis lányok csokrait, valamint a terraszon levő hölgyekét is, kik ugy elhalmozták virággal, hogy Lamberg gróf és a két szárnysegéd csakhamar egész öllel vitték utána. — A király láthatólag örülve a rokonszenv e nyilatkozatán, minden felé köszönve hajlott meg, s aztán még ott a terraszon cerclet tartott az ott álló urakkal. Szót váltott Schwarzenberg herczeggel, Szlávyval, Wodiánerrel, Rohan herczeggel, Gruber polgármesterrel, Haerdtl fürdőorvossal, a községi plébánossal s többekkel; legtovább beszélgetett Schwarzenberg Adolf herczeggel és Szlávyval.

A cercle még nem volt bevégezve, midőn a fürdőkastély felől élénk hoch kiáltások hangzottak, jelentvén a német császár érkeztét, ki a villa elé hajtatott. Vilmos császár ez alkalommal osztrák gyalog ezredesi egyenruhát viselt, mellén a szent István-rend nagykeresztjé vel. A nyilt kocsiban mellette Lehndorff gr. főhadsegéd ült. Midőn a király a német császárt meglátta, gyorsan keresztül törtetett a tömegen, lesietett a lépcsőn, s lesegitette a kocsiból az ősz uralkodót. A király még a lépcsőn lefelé menet levette csákóját a két uralkodó ezután összeölelkezett, s háromszor megcsókolták egymást. Azután kezet szoritottak, s a közönség hurrah és éljen kiáltása közt felhaladtak a lépcsőn folytonosan beszélgetve.

A király azután vendégét fölvezette az első emeletre, hol Merán grófnének két egyszerüen, de nagy csinnal s kényelemmel berendezett terme: egy salon és egy hálószoba van számára elkészitve. Nem sokkal ezután megjelent a villában a német császár kisérete is, melyet b. Mondel főszárnysegéd fogadott; ezután megtörténtek a kölcsönös bemutatások.

A német császár mintegy fél óráig időzött az osztrák-magyar uralkodónál s aztán mindketten a német császár lakására mentek a fürdőkastélyba.

Délután 3 órakor diszebéd volt a német császárnál, melyre a Gasteinban időző osztrák titkos tanácsosok is meghivattak.

A király ma 10-én mint egy éjfélkor érkezett távirat jelenti (l. ezt), Gasteinból elutazott.

Lengyel lapokból.

A krakói „Czas" tegnapi számában polemizál a bécsi „Pressé"-vel, mely azt állitotta, miszerint a csehek azon törekvései, hogy a lengyelekkel közelebbi érintkezésbe lépjenek a mérsékelt lengyel pártnál, a melyhez a lengyel klub jelentékeny majoritása tartozik, kedvezőtlen fogadtatásra találtak. A „Czas" erre reflektálva igy szól: Mi kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy sem a lengyelek általában, sem bár mely párt nálunk nem utasitott eddig vissza semmit, mivel senki sem volt azon helyzetben, hogy valamit elfogadhasson, vagy vissza utasithasson; ez a lengyel klub feladata lesz, mely az egész országot s igy az összes pártokat is képviseli. Mi nem értjük — folytatja a „Czas" — hogy mi jogositotta fel a „Pressét" azt mondani, hogy a krakói párt kedvezőtlenül fogadta a lengyelekkeli szövetkezés eszméjét? Különösleg a „Czas," mely többet tudhat erről, mint a „Presse," mindig a mellett volt, hogy a lengyelek a csehekkel érintkezésbe lépjenek, hogy esetleg köztük megegyezés létesülhessen.

A „Gazeta Narodowa"ból" a következő sorokat vesszük át: A czentralisták azzal vigasztalják magukat, hogy amint annak idején Belcredit és Hohenwarthot legyőzték, most még könnyebben fognak megbirkozhatni Taaffe grófnal és kiegyezési politikájával. Hogy nem a czentralisták buktatták meg Belcredit és Hohenwarthot, ez ma már általánosan tudva van. Ha a németek most ilyesmivel kérkednek, ez hiu kérkedésnél nem egyéb. Ugy 1867-ben, mint 1871-ben Bismark herczeg és a magyarok buktatták meg Belcredit és Hohenwarthot. Tán most is számitnak a czentralisták e segitségre? Az idők és a viszonyok azóta erősen változtak. Most sem a magyaroknak, sem Bismarcknak nincs érdekükben a czentralisták támogatása. De — igy szólnak a czentralista lapok — az autonomistáknak nincs meg a reichsráthban a két harmad többségük, s igy ha kormányra jutnak, sem a választási rendszert, sem az alkotmányt, sem a direct birodalmi gyülési választásokat nem fogják megváltoztathatni. Ez igaz. De maguk a czentralisták mutatták meg több izben, hogy miként lehet alkotmányváltoztatás nélkül az abban foglalt autonomista intézkedéseket czentralista szellemben magyarázni, s mint lehet azokat specialis törvények által a centralisatio javára kiaknázni. Az autonomistáknak csak e törvények revisióját fog kelleni a decemberi alkotmány 11-ik szakasza értelmében végrehajtani s ez által azon akadályok nagy része, melyek a tartományok autonomistikus fejlődésének utjában állnak, meg lesz semmisithető s a tartománygyülések hatásköre ki lesz terjeszthető.

Ha az autonomisták kormányra kerülnek, a mi a csehek reichsrathba léptével kétséget nem szenved, akkor eleinte nem fogják bántani az alkotmányt, hanem a czentralisták által mutatott utat fogják követni, administrationalis uton fognak minden positiót hatalmukba keriteni s csak a mint ily módon leverték az oppositiot, fogják megkezdeni az elvi változtatásokat.

UJDONSÁGOK.

— aug. 10.

* Időjárás Budapesten. Ma egész nap esőre állt az idő, s a hőmérsék estig tetemesen leszállt. Este 9 órakor a hőmérő állása 15 R°.

— Személyi hirek. Albrecht főherczeg a marosvásárhelyi gyakorlatokról haza utaztában Kolozsvárt is érinteni fogja; ott azonban hosszabb ideig nem fog időzni. — Gr. Hunyady Imre jelenleg betegen fekszik Bécsben. Vilmos főherczeg tegnap meglátogatta s egy órát töltött ágya mellett. — Gr. Pejacsevich László szolgálaton kivüli örnagynak Károly Lajos főherczeg főudvarmesterének a király a titkos tanácsosi méltóságot adományozta. — B. Mollináry Antal táborszernagy, lembergi parancsnokló főbornok egészségi tekintetből saját kérelmére ez állásától fölmentetett. — Jókai minapi balesete után már teljesen felépült. Tegnapelőtt szerződést kötött Stampfel pozsonyi könyvárussal, mely szerint Jókai valamenyi munkának népies kiadása e kiadónál jelenik meg. Stampfelhez Jókai regényeire, mint pozsonyi lapok irják Európa minden részéből, sőt Amerikából is jönnek megrendelések. — Tisza miniszterelnök a holnap esti vonattal Gesztre utazik.

— Elfogott ügyvéd. Szabadkáról irják nekünk: Milassin Lajos szabadkai ügyvéd ellen egy volt ügyfele hamis okirat készités és váltóhamisitás miatt vádat emelt. Az ügy annak idején méltó feltünés tárgyát képezé, mert a nevezett ügyvéd a keresettebbek egyike volt. — Folyó hó 7-én délelőtt hallgatatott ki a szerencsétlen, mely alkalommal a vizsgáló biró által letartóztatván, vizsgálati fogságba helyeztetett.

— A Petőfi-megjelenések rejtélyének megoldása. Tudva levő dolog, hogy az ötvenes évek elején s később is, Petőfi elestét sokan nem hitték. Szavahihető férfiak találkoztak, kik határozottan azt állitották, hogy Petőfivel találkoztak, sőt beszéltek a segesvári csata és a világosi fegyverletétel után; s ezek állitásaira támaszkodva, a Petőfi életben léte felől való hit csaknem egész napjainkig fentartotta magát. E rejtélyes Petőfi-megjelenésekről Jókai most a következőket irja a „Hon"-ban: Bathó Ferencz, jelenleg gr. Károlyi Alajos stomfai uradalmának igazgatója, ki Petőfinek benső barátja volt, s vele több izben hosszabb ideig érintkezett, a következőket beszélé neki: „1850-ik april végén egy hódmezővásárhelyi asszony jött fel a mágócsi puszta, a hol akkor Szendrey lakott, s Bathóval kivánt beszélni. A vásárhelyi nő azt az izenetet hozta neki egy nála lakó menekülő urtól, hogy az beszélni óhajtana vele személyesen. A vele jött kis leány meglátta a szobában Petőfi arczképét s gyermeki naiv meglépetessel mondta: „nini, ez itt annak a bácsinak a képe, a ki nálunk lakik." Erre a szóra Bathó rögtön elhatározta magát, hogy átmegy Vásárhelyre a szállásadó nővel. Az ott egy kis udvarszobába utasitá őt; a hol egy férfi alak feküdt az ágyon, ki az ő láttára rögtön felkelt és eléje sietett. Soha ember és ember között nagyobb hasonlatosság nem létezett; ugyanazon arcz, hajviselet, szemek, még a Petőfinél oly sajátságos fejfelkapás, mozdulatok, a lépések megnyomása, és maga a hang is ugyan az. És még sem volt az. „Mi tetszik önnek uram?" kérdezé a megérkező. „Hát nem ismersz rám? Feri!" szólt a rejtélyes alak, kezét nyujtva eléje, — én vagyok Sándor." — „Uram! — szólt Bathó, az igaz, hogy ön oly bámulatosan hasonlit Petőfihez, hogy az embert zavarba hozza; de ön még sem az. Én öt nagyon jól ismerem, ön rendkivül hasonlit hozzá; de azért még sem ismerem el annak." Ekkor a rejtélyes ember elkezdett beszélni mindenféle viszonyokról, a mik a Petőfi és Szendrey család között voltak, oly körülményekről, a miket csak a beavatottak ismerhettek; Júliáról, Zoltán fiáról; a debreczeni összejövetelükről; együtt utazásukról. Mindent tudott, a mit nem tudhatott más, csak Petőfi. És még sem volt Petőfi. És a mig beszélt, annyira vitte Bathót, hogy az elkezdett kétségeskedni. Utoljára még a tegezést is elfogadta. Végre Bathó átadott neki husz forintot, s azt mondta, hogy maradjon itt; ő vissza fog térni Szendreyhez, azzal közölni fogja e titkot, s ha Szendrey is elismeri öt Petőfinek, akkor majd kieszközlik, hogy külföldre kimenekülhessen, ellátják pénzzel, a mennyire csak szüksége van. Ez az ember már azt is tudta akkor, hogy Julia akkor már férjhez ment, s ezzel indokolta, hogy nem akar Szendreyékhez elmenni. Bathó erre visszatért Mágócsra

s a szintén akkor hazatérő Szendreynek elmondta a vásárhelyi titkot, s kérte, hogy látogassa meg ő is azt az embert, a ki oly feltünő hasonmása Petőfinek, hogy az ember a saját szemei és fülei után sem mer fölötte itélni. Akkor este volt már. Csak másnap reggel lehetett Vásárhelyre visszatérni. Mire másodszor is megérkezett a parasztlakhoz Bathó, már akkor a rejtélyes embernek csak a hült helyét találta ott. A szállásadó asszony értesitése szerint, az, amint megkapta a husz forintot, rögtön egy pár uj csizmát hozatott, azt felhuzta s azzal ugy elment, hogy vissza sem tért többet. Szendrey megérkeztét már nem akarta bevárni. Ezzel bizonyitotta be, hogy csaló volt. De hogy veszedelmesen kellett hasonlitania Petőfihez, azt kétségtelenné teszi, hogy egy oly közel álló jó barátjával, mint Bathó, képes volt elfogadtatni magát, mint Petőfi.

— Uj magyar kodex. Csontosi János muzeumi könyvtári segédőr, tegnapelőtt visszaérkezett külföldi utjából, hová kormány-költségen utazott ki az ottani könyvtárakban levő korvinkodexek tanulmányozása végett. Csontosi, mint az „Ellenőr“ irja, ez alkalommal több nevezetes fölfedezést tett, többek közt Csehországban Raudnitzban a Lobkovitz herczegek könyvtárában egy uj magyar kodexet talált, melyről ekkorig a magyar irodalomnak tudomása nem volt. Ez egy 8-ad rétü, 180 levélből álló magyar imádságos könyv, mely 1514-ben iratott, szerzetesi imádságokat és aestetikus olvasmányokat tartalmaz. — Kötése verös selyem, vágása arany. — Egész kiállitásából következtethetni, hogy előkelő egyénnek volt tulajdona. A nagyérdekü könyvet Cs. a „Magyar Könyvszemle“ egyik legközelebbi füzetében fogja ismertetni.

— A spanyol király menyasszonya. Mária Krisztina herczegnőről, kiről azt mondják, hogy spanyol királyné lesz, egy külföldi lapban a következő érdekes életrajzi adatokat olvassuk: A herczegnő most huszonegy éves. A fiatalság bájaival bir, de nem mondhatni szépnek. Társalgás közben igen kedves; szeméi tüzéből nagy élénkség sugárzik ki. Nem szereti a tánczot, melyet nem tart illőnek egy vallásos rend tagjához, mert a herczegnő a prágai világi apáczarend főnöknője. Tizenkét apácza van alája rendelve. A Mária Terézia által rendelt szabályzatok szerint évi fizetése 20000 forint, apáczáké 1200 frt. Ha a herczegnő spanyol királyné lesz, ez állás hosszabb ideig betöltetlenül marad, mert herczegnői czim szükséges a főnöknévé való kineveztetéshez.

— A külföldi szakértők tiszteletére ma nagy ebéd volt a miniszterelnöknél. A szakértőkön kivül jelen voltak még gr. Szapáry Gyula és b. Kemény Gábor miniszterek, Hieronymi államtitkár és Podmaniczky Frigyes.

— A villám és a táviró. Csongrádból irják nekünk, hogy ott e hó 7-én nagy zivatar volt. A táviró hivatalnok, ki épen hivatalában a készülék mellett ült, egy nagy villámlás után egyszerre eszméletlenül fordult le székéről. A hivatalnokot hihetőleg a sodronyba csapott villám ereje kábitotta el; szerencsére azonban pár órai kábultság után magához tért.

— Megszökött rablók. Horváth István tolnai születésü 29 éves, alacsony termetü, és Somogyi András, sárbogárdi születésü 32 éves, magas, nyulánk termetü elitélt fegyenczek a székesvári ügyészség központi börtönéből megszöktek. A szökés idején, mindkettő az állami rabruhát viselte.

— Hirek a városból. A mult julius hó folyamán a fővárosi rendőrség letartóztatott lopásért 146 egyént, csalásért 30-at, testi sértésert 37-et, dologházba szállittatott 22, kórházba 71, az összes alkapitányságokhoz küldetett 72, a kerületi elöljáróságokhoz 47, a katonai hatóságokhoz 55, rendőrileg tenyittetett 275, kényszerutlevél mellett továbbittatott 13, igazolás után elbocsájtatott 230. Megkeresés folytán letartoztatott a rendőrség 34 egyént, eltoloncoztatott 250-et. Összesen 1282. — Az elsüllyedt hajó. Körülbelöl 4 héttel ez előtt történt, hogy egy alulról jött, kövekkel megrakott hajó a Margit hid oszlopához verődött s a kapott sérülések folytán elsülyedt. Ez a budai oldalon történt. Tegnap óta a Duna vizének nagy mérvbeni apadása folytán a hajó árbocza napfényre jött, de nem a budai, hanem a pesti oldalon, a bombatér közvetlen átellenében. A dunai gőzhajós társaság igazgatósága netalán balesetek kikerülése végett lobogóval ellátott csolnakot helyezett mellé jelző gyanánt. — A Fürst Jakab-féle betörési eset ügyében Mayer házmester már bevallotta, hogy a raktárakat éjjelen át ő maga nyitotta ki, a nála megtalált tolvaj-kulcsokkal. Az ellopott vásznak mennyiségére nézve azt állitja, hogy körülbelül 100 darab lehetett, melynek nagy részét Kohn és Preisz s egyéb pénzkölcsönöző intézeteknél zálogositotta el, a zálogbárczákat pedig elégette. Az elzálogositást nejének testvére, Ekhard Anna, eszközölte, ki tegnap óta eltünt. A rendőrök Ó-Budán Mayer testvérénél nagyobb mennyiségü vásznat találtak, többek között 12 db. készülőfélben levő férfi-inget, melyek szintén a lopott jószágból erednek. Mayeren és feleségén kivül a bünrészességgel csupán Holvei Anna ugyanazon házbeli alházmesterné és Ekhard Anna vannak terhelve. Az elzálogositott tárgyak feltalálhatása czéljából — minthogy a zálogczédulák elégettettek — ma d. e. a házmesterné Goldstein és Darhofszki biztosokkal az illető zálogintézeteket felkereste. — Budán a „Propeller“-hez czimzett szállodában valaki 100 forinton felül terhelt bőrtárczáját felejtette, mely az illető tulajdonos által a főkapitányságnál átvehető. — Felingerült financz. Rácz József pénzügyér tegnap este 8 óra tájban a régi sörház utczában levő bordélyház előtt haladván, az ablakban fekvő festett angyal „Spinát huszárnak“ szóllitotta. Rácz erre dühbe jövén, berohant a szobába és az ajtóban álló „mamát“ kardjával homlokon vágta, ki nagy obégatással ájuldozott. Rácz a főkapitányság elé állittatván, a tényálladékot oda módositja, hogy mikor a szobába lépett a hirhedt ház tulajdonosnője egy darab fával fogadta s ezzel megütötte; ő nem a kardjával, hanem ugyanazon darab fával vágta homlokon az asszonyt. A seb orvosi megvizsgálásáig az ügy függőben maradt.

— Szegedi menekültek és a kórházak. Minthogy Szegedvárosa a szenvedett nagy csapás után még nincs abban a helyzetben, hogy az idegen kórházakban ápolt szegedi illetőségü egyének után a beteg ápolási dijjakat fizethesse, a belügyminiszter ugy intézkedett, hogy mindazok után, kiket a szegedi tanács odavaló illetőségüeknek elismert, a betegápolási dijak az állampénztárból fedeztessenek.

— Az angol és a legyek. Két angol utazott nem rég hajon Orsováról Budapestre. A még a hajó utasai unalmukban a kártyához folyamodtak, addig a két angol sokkal eredetibb módját találta ki az unalomüzésnek. Mint a „T. L.“ irja, mindegyikök egy-egy darab czukrot tett az asztal közepére és feszült figyelemmel vártak, melyik darab czukorra száll előbb egy — légy. A kinek czukor-darabját előbb méltatta a légy, az nyert egy husz frankos aranyat.

— Szerajevó égéséről ujabban a következőket jelentik: Tegnap 9-én este 5 órakor a tüz tovaterjedése teljesen meg volt gátolva. A házak és raktárak azonban részben ekkor még égtek, főleg a Tasli-hanban levő kincstári és magán-tárházak. Eddig 9 sebesült katonát vittek a kórházba.

Ottani kereskedők becslése szerint, mely azonban hihetőleg nem ment a tulzástól, az összes kár száz milliókra megy. A tüz a spiritussal való helytelen bánás következtében egy Schwarcz nevü kereskedőnél támadt. Menteni keveset lehet; a tárházak közül csak kevés bizonyult tüzmentesnek. A király az első szükségek fedezésére 10.000 frtot adományozott. A lakosság a tüz óta az utczákon és kertekben sátoroz. — Tegnap esti 8½ óráról jelentik, hogy ekkor a tüz ujra feltámadt az eddig tüzmenteseknek tartott tárházakban is. A katonaság egy patakot átvezetett a kereskedők tizedének utczáin, hogy igy az oltásnál a vizhiányon segitsen. A Ferencz József utczának nevezett főutczán szintén viz folyik. A városban erős katonai őrjáratok czirkálnak (L. táviratainkat.)

— Vérbosszu Prágában. E borzasztó gyilkosság elkövetőire tegnap hirdette ki a törvényszék az itéletet roppant néptömeg jelenlétében. E szerint Vondra József és Antal a nővérökön elkövetett orgyilkosságban egyhangulag vétkeseknek nyilvánittattak, szintugy a többi áldozatok ellen intézett orgyilkossági kisérletben. Anyjok Vondráné az orgyilkosság és mérgezésben szintén egyhangulag vétkesnek nyilvánittatott. — Ehez képest Vondra József kötél általi halálra; Vondra Antal, mivel még csak 18 éves, 20 évi, Vondráné 18 évi nehéz börtönre itéltetett. Ez utóbbiak büntetése minden negyed évben böjttel s a büntett évfordulóján egyes börtönbe zárással sulyosbittatik. A roppant embertömeg, mely a terembe nyomult az asztalokra, padokra állva várta az itéletet, ennek kihirdetésekor ryborne-kiáltásokban tört ki, a vádlottak azonban szemtelen nevetéssel fogadták azt. Az itélet kihirdetése előtt a birák asztaláról szükségesnek tartottak mindent: feszületet, gyertya- és téntatartót elrakni, hogy a vádlottak ezeket föl ne kaphassák. Magokat a vádlottakat fegyveres porkolábok tartották körülfogva. A védő azon kérdésére, hogy föllebbezik-e az itéletet, gunyos nevetéssel rázták fejüket. A közönség közt a vádlottak e magaviselete borzasztó elkeseredést keltett, ugy hogy a termet a rendőrség közbenjöttével kellett kiüriteni, mire az elitéltek erős fedezet alatt börtöneikbe kisértettek.

— A pécsi cubiculum. Dr. Czobor Béla muzeumőr merőben tévesnek állitja a lapok által ujabban hozott ama hirt, mintha Pécsett a székes-gyház mellett egy cubiculumot fedeztek volna fel. Szerinte a nevezett cubiculumot csaknem 100 évvel ezelőtt a Szakmári ház lebontása alkalmával fedezték fel 1786-ban s azóta már négyen irták azt le. Először Koller József, néhai pécsi kanonok, ki 1804-ben tette közzé ez érdekes földalatti kamara rajzait „Pro legomena in Historiam Episcopatus Quinqueeclesiarum“ czimü munkájában. Utána dr. Henszlmann Imre „a párisi keresztény sirkamra“ czim alatt, a „Monumenta Hungariae Archeologica“ II. kötetében és már előbb ugyan ő a bécsi központi bizottság „Mittheilungen“ czimü folyóiratának XVIII. évfolyamában: legujabban pedig De Rossi a „Bulletino di Archeologia Christianna“ 1874-ki évfolyamában. Ép oly kevéssé áll az, mintha ezen ritka régészeti müemlék valamely előkelő püspöknek szolgált volna temetkező helyül, s hogy az a 13-dik századból származnék. E müemlék ős keresztény eredetü és mint ilyen éppen a falfestmények jellegét tekintve — kétségkivül a IV. századból származik. A benne temetkezettek arczképei medaillonokba foglalva, bár romladozott állapotban, maig is láthatók a boltozatokon. Az egész közleményből fájdalom csak annyi igaz, hogy a cubiculum nagyon elhanyagolt állapotban van és a régészek s régiség kedvelők bizonyára örömmel fogadják azon hirt, hogy Hegedüs K. L. miniszteri tanácsos közbenjárására az alpokon innen párját ritkitó emez őskeresztény emlék romjai kellő gondozás által a jövőnek megmentve lesznek.

—

A hivatalos lapból. Kinevezések. A király Tost Gyula osztálytanácsost a pécsváradi közalapitványi kerület főtisztjévé; az igazságügyminiszter Götz Ferencz kőszegi kir. járásbirósági aljegyzőt a szombathelyi kir. törvényszékhez és Christ János nagybecskereki kir. törvényszéki aljegyzőt, ugyanezen törvényszékhez jegyzőkké, Pokay Elek makói kir. járásbirósági dijasjoggyakornokot pedig, a szegedi kir. törvényszékhez aljegyzővé, továbbá Chlopiczky Nándor szászrégeni kir. járásbirósági irnokot a makói kir. járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé — és végül Kurcz Albert szatmárnémeti kir. törvényszéki irnokot, a szatmárnémeti kir. törvényszékhez irodatisztté, a pénzügyminiszter Kellner Mor m. kir. kohotisztet, a rojahidai vasgyár főnökévé, Simonchich Emil és Szauer Ferencz I-ső oszt. dohánybeváltó tiszteket. IV-ed osztályu dohánybeváltási kezelőkké, Háhnel Ferencz dohánybeváltási gyakornokot — és Böhm Alajos munkaügyelőt, VI-od osztályu dohánybeváltási tisztekké, ugyanő a m. kir. adófelügyelők mellett alkalmazott számtisztek személyzeti létszámában Czigler Imre és Scholcz Ernő II-od oszt. számtiszteket, I-ső osztályu számtisztekké, és Schwarcz István III-ad oszt. számtisztet, II-od osztályu számtisztté nevezte ki. A fiumei m. kir. tengerészeti hatóság, a kereskedelmi tengerészethez hajókapitányokká: Fiscovich Kristófot Orebichből, Rados Józsefet Sabioncellóból, Raivich Ferenczet Voloscából és Randich Hiláriust sz.-barbarai Costrenából; hadnagygyá pedig Calvi Arthurt Triestből — nevezte ki.

Uj posta. Egbell nyitramegyei községben aug. 16-án uj postahivatal lép életbe. Kézbesitési köréhez tartoznak Egbell, Péterfalu, Umin és Lefnicz községek.

Szinház és müvészet.

— Nemzeti szinház. A nyári szünidők után ma kezdődtek meg a nemzeti szinház előadásai. Katona „Bánkbán“-ját adták, a legméltóbb drámát, melylyel az uj szinházi évet megkezdhették. Az előadás is a jók közé tartozott. Az egyes szereplők — kivétel nélkül — iparkodtak feladatuknak megfelelni; az ensemble pedig — mint most a drámánál örvendve tapasztalható — a kényesb igényeknek is megfelelt. Csak az összeesküvési jelenetben lehetne a bus magyarok részéről plastikusabb játékot kivánni. Petur haragja, Bán királyi fellépése sem birta őket stoikus nyugalmukból kizavarni. — Pedig ma Kovács Gyula igen hatásosan játszotta Peturt; az alak körvonalait élesen kirajzolta. Csak az összeesküvési jelenetben volt pathosa gyakran lármázóbb, mint mély; szikra helyett egyszer nehány jambus pattogott ki belőle. De ennek daczára már régen volt Péturnak Kovácshoz hasonló ábrázolója. Nagy Imre Bánkbánt felruházta mindazon rokonszenves vonásokkal, melyekkel ő maga bir a szinpadon. Egész alakot azonban még ma sem adott. Csak részben játszotta, legnagyobb részben elszavalta szerepét. Monológja az első felvonás végén például szabályszerü szónoklat volt. A tépelődő, határozásra lassan érlelődő Bánkbán helyébe a szavaló Bánkbán lépett. A jellemző drámai játék hiányát azután itt-ott erős kitörésekkel pótolta, pl. midőn a királynéval való párbeszéde alatt belépő Ottó felé rohan stb. Biberach szerepét Bercsényi játszotta, a „lézengő ritter“ alakja kezei között teljesen kidomborul. A benne rejlő mephistoi vonást élesen kiemelte. Nem csapott tul a mértékén s mindig jól szinezett. Pintér Tiborczot a „siralmas“ tradiczió szerint adta, pedig ha a szinész azt az alakot jól megforgatja, nem csak „siralmat“ fog benne találni. — A női főbb szerepek K. Jászay Mari assz. és Márkus Emilia k.-assz. kezei közt voltak. Mindketten többszörös tapsot arattak. Isidora szerepében Fay Szerena k.-assz. a szini tanoda volt növendéke lépett fel. — Csinos alak, rokonszenves hanggal és ügyes játékkal. Az egyes hiányok daczára élvezetes előadást csak középszámu közönség nézte. A nézőtéren — a már multkor emlitett kisebb javitásokon kivül — más változás a szünidők alatt nem esett.

— Nemzeti szinházi hirek. Szinre kerül a hónap folytán Tartuffe, a főszerepben Szakáll Antallal. További ujdonságok gyanánt emliti a „P. N.“ „Az eladó leányt“ és még két más angol darabot: „A másé“ és a „Végrendelkezés“ czimüt. Mind a hármat Fáy B. forditotta. Az első nagyobb ujdonság Józsika Kálmán „Merenjá“-ja lesz. Ezen ujdonságot három franczia vigjáték fogja követni: Feuillet „Faluja“; Paielleron „Szikrája“ és a Vaudeville egyik darabja „A kaczagó nő.“ — Szinre kerül még Antigone is ujra. Előfogják adni még Shakespeare „Cymbeline“-jét, „Vizkeresztjét“ és Coriolánt a czimszerepben Nagy Imrével. Emlitik a III. Richardot Kovács Gyulával és Macbethet Egressyvel. Az operát illetőleg: elő fogják adni uj szereposztással az „Észak csillagát.“ Talán novemberben Erkel „Névtelen hőseit.“ Januárban Gounod „Le rébut de Zamora“ legujabb dalmüvét. Felelevenitik Boieldieu „Fehér nőjét“ az Auber „Korona gyémántját“ stb. Vendégek gyanánt Wilt Máriát, Krauss kisasszonyt, Linda Bertát, Hauck Minniet emlitik.

— Müvészeti ösztöndijak. A hivatalos lap mai száma pályázatot hirdet azon három ösztöndijas hely betöltésére, melyet a király 1857-ben magyar- és erdélyországi ifjaknak a festészet, szobrászat és épitészetben a bécsi képzőművészeti akadémián leendő kiképzésére évi 420 frttal alapitott Ezen, három egymásután következő évig élvezhető ösztöndijak elnyeréseért f. évi szeptember hó 15-ig a magyar országos képzőművészeti tanács (Budapesten, a m. nemzeti muzeumban) utján a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumhoz benyujtandó kérvényekben előtüntetendő. a) a folyamodó életkora. b) kifogástalan erkölcsi magaviselete; c) az algymnasium vagy alreáltanoda sikeres bevégzése s ennek hiányában az azokban tanitott ismereteknek elsajátitása; d) a kérvényező eddig elért müvészi előhaladása, mire nézve egy vagy több kisérleti mü csatolandó. Az épitészeti tanfolyamot látogatni szándékozó ezen fölül tartozik kimutatni, hogy: e) az elemi számtanból; f) a képleti mértanból; g) a természettanból; h) az erőmütanból és i) a- épitészeti mütanból a kellő ismereteket és j) a szabad kézzel való rajzolásból a tökéletes gyakorlottságot elsajátitotta.

KÖZGAZDASÁG.

Iparügyek.

A deési kiállitási végrehajtó-bizottság gyülése.

Deés, 1879. augusztus 7.

Szolnok-Doboka megye gazdasági egylete által rendezendő kiállitás ügyében a végrehajtó-bizottság mai ülésében annak érdekében több érdekes határozatot hozott.

A kiállitás főhelyisége a deési csizmadia ipartársulat árulóhelyének megnyerésére Róth Pál polgármester bizatott meg, hogy annak az ügy közérdekéből indulva ki, dijtalanul leendő átengedését eszközölné ki.

A titkár felolvassa a lottó-igazgatóság azon átiratát, melyben a kiállitás alkalmával gazdasági egyletünk által rendezett sorsjáték dijmentesen lett engedélyezve, azonban ennek elintézésében a politikai hatóság részéről egy biztos kiküldetése lesz kérelmezendő. A dijmentes engedélyezés örömmel fogadása mellett, a politikai biztos érdekében megyénk főispánja megkerestetni határoztatott.

Felemlittetik Havas Gyulának azon hazafia fáradozása, melyet a kiállitás érdekében a hazai sajtóban kifejt s tanusit, e téreni buzgósága elismerésének irásbeli kifejezése mellett a végrehajtó-bizottság hazafias bizalommal kéri fel továbbra is buzgó tevékenyzégét.

Olvastatott az államvasuti igazgatóságának leirata, melyben értesit, hogy kiállitóink részére a teher szállitmánynál 50% engedményt nyujt, illetőleg a kiállitandó tárgyakat dijmentesen szállittatja vissza a föladás helyére, e leiratban a szállitási módozatot is megállapitja. Az engedélyezés örömmel vétetik tudomásul, az előirt utasitás értelmében annak idején a kiállitókat körlevélben értesiteni és részükre a szükséges igazoló jegy megküldése határoztatott.

A képző müvészeti társulatnak kiállitásunk diszére leendő megjelenése mintegy 1000 frt kiadást venne igénybe, s miután egy ily összeg a bizottságnak nem áll rendelkezésére, bár sajnálattal, de ezen igénynek eleget nem tehet.

Olvastatott kolozsvári fényképész Veress Ferencz hazánk egyik legbuzgóbb gyümölcsbarátjának azon levele, melyben a Székesfejérvárit alakult kertészeti egyesület első vándorgyülésének a kiállitás alkalmával Deésen leendő tartását hozza inditványba, hazafias örömmel fogadtatott ezen inditvány, mint a mely által gyümölcstenyésztésünk ügyére nézve kedvező lendület várható, azonban mielőtt e tárgyban végleges határozat hozatnék, beváratnék inditványozó Veress Ferencz hazánkfiának az ez érdekben titkárunk által tájékozást kérő felvilágositó válasza.

Több hirlap szerkesztőinek azon kérése, hogy a kiállitás alkalmával megjelenő tudósitóik számára egy iroda rendeztessék be, az elnökség bizatott meg a kérelmezők ez ügyében intézkedni.

A titkár fölemliti, hogy Biásini Domokos a Kolozsvár és Deés közötti társaskocsi tulajdonosa nyilatkozott ugyan, hogy kész akként intézkedni, hogy az utazó közönség e tárgyban röviditést vagy hátramaradást ne szenvedjen, azonban mindezideig ez ügyben részletesebb felvilágositást nem adott, ennek megsürgetése mellett felszólittatni határoztattak a deési fuvarosok is, hogy kik lennének hajlandók a kiállitás ideje alatt Deés és Apahida közt a fuvarozást és személyszállitást elvállalni s ezek jelentkezve a titkárnál és a kivánt dijakra nézve is megállapodva a közönség is erről értesitendő lesz.

Megyénk szolgabirái a kiállitás érdekébeni buzgó müködésre a főispán általi fölhivása elhatároztatott.

A kiállitásunk iránt mutatkozó nagy érdekeltségnél fogva sok és nagy számu látogatókra biztosan számithatván, hogy ezeknek elszállásolásukban fenakadás ne történjék felszólittatni határoztattak a helybeli polgárok is a titkárnál bejelenteni, kik lennének hajlandók vendéget szállásba elfogadni s illetőleg mennyi dijért.

Inditványbalhozatott a nagy közönséget értesiteni arról, hogy a bejelentések határideje szept. 1-ig kiállitandó tárgyaik bejelentését tegyék meg, mert ezen időn tlul bejelentések nem fogadhatók e, egy szersmint elhatároztatott a kiállitási bizottságnak folyó hó 19-én d. u. négy órára a megyeház tanácskozási termében leendő összehivása.

Inditványba hozatott, hogy a deési kiállitáson a deési ipar lehető teljes képviselése nemcsak az iparosok, hanem Deés városa érdekében is kivánatos. Ennél fogva a helybeli iparosoknak a kiállitásra való buzditás és azon való megjelenésre segélykezet nyujtani Róth Pál, Kovács Samu, titkár Bovánkovics Gyula bizattak meg, s ez ügy sikere biztositása érdekéből Deés városa megkerestetni határoztatott, hogy saját iparosainak kiállitására segélypénzzel járuljon közpénztárából.

Kapcsolatosan ujból fölszólittatni határoztatott a deési járás szolgabirája, hogy az ugynevezett házi faipar kiállitására erélyesen közremüködjék, mint a melynek tömeges megjelenése nem kis mértékben fogja emelni a kiállitást.

A gazdasági egylet szerény pénzviszonyaiból indulva ki, fölhozatott, hogy a mult kiállitás alkalmával több lelkes hazafi és honleány önkéntes adományokkal járultak, főleg a megjutalmazásokra szükséges kiadások fedezésére, e tekintetből gyüjtő ivek kibocsátása s annak a 19-én tartandó rendező bizottsági gyülés elébe leendő terjesztése elhatároztatott.

Üzleti heti szemle.

(I-ső rész.)

Gabnaüzlet. (Stauber termény és bizományos jelentése.) Az aratási munkálatok kedvező időjárás mellett gyorsan folynak, de fájdalom — az eredményről szóló jelentések — ugy Ausztria, mint hazánk minden vidékéről igen kedvezőtlenül hangzanak. Ámbár nem igen vérmes reményekkel kecsegtettük magunkat, de ily rosz eredményre még sem voltunk elkészülve. Ezen körülmények a gabonaüzletben általános hausset okoztak.

Buza igen élénken kezdődött és folyton emelkedett napról-napra. A szállitások még csekélyek és a felajánlott áru gyorsan vevőre akadt. Az árak a mult hetiekhez képest — 90.000 mm. forgalom mellett 60—70 krral emelkedtek. Határidői, élénk forgalom mellett szintén hausse-nak örvendett, a vétel részint üzérkedésre részint kontreminere szoritkozott.

Őszi buza 11.20 krral nyittatott meg, gyorsan 11,90 krra emelkedet ismét 11.66 krra csökkent, mig végül 11.90—95 krban állapodott meg. Tavaszi buza 12 frttal nyittatott és 12.75—80 krral záródott le.

Bánsági 75—85 k. hect. 10.80—11.70, tiszavidéki 76—80 hect. 11.40—12.50, pestvidéki 11.10—12, fehérmegyei 76—79 hect. 11.25—12.05, magyar éjszakvidéki 76—79 hect. 10.70—11.55.

Rozs. A forgalom szintén élénk, de a szállitás csekély s 40—50 krral emelkedett métermázsánként. A zárlat 7.50—60 kr. Őszi rozs 7.50—8 frt.

Tengeri élénk, rohamos emelkedő árak mellett körülbelül 50.000 mmra rugott a forgalom. Az árak 60 krral emelkedtek métermázsánként. Magyar áru 6.40 kr, bánáti 6,60 kr., sept. oktoberbe szállitandó 6.70—75 kr., okt. novemb. szállitandó 6.90—95 kr., 1880 május—juniusban szállitandó 7.60 kr.

Árpa. A szállitás még csekély. Az árak emelkedtek. Etetni való 6.75—7 frt, malátaáru 8.50—9 frt., sörfőzdei 10 frton tul.

Zab ára szintén megszilárdult, szin és tisztaság szerint 5.80—6.20 kr, őszre szállitandó Győrbe 40 krral több 6.25—30 kr. 1880 tavaszra szállitandó 6.75—80.

Repcze ¼ frttal csökkent, határidői szilárdabb. 12—12²/₈ frt, bánáti 10⁴/₈—⁵/₈ frt.

Őszi zab 6.30—40 kr, tavaszra szállitandó 6.80—90 kr.

Hüvelyes vetemények. A mult hét irányzata csendes volt, anélkül, hogy az árak változtak volna. Megmaradtak a régi állásponton. A forgalom általában csekély volt, minthogy vevők tartózkodó állást foglalnak el.

Bab csendes, ára nem változott, dunavidéki 8—8 frt 25 kr, törpe 9—9 frt 25 kr., uj áru a jövő hétre váratik. Az aratásról különböző nézet uralkodik.

Lencse. Már uj áru érkezett a piaczra, magyar 9—9 frt 50 kr. stokeraui 21—23 frt. Az előbbi azután, minthogy a zsizsik még nincs egészen kifejlődve, a kereslet külföld részére meglehetős élénk volt.

Borsó. Az üzlet csendes, vevők, uj árut várnak. A régi készlet csekély, 9 frt 50 kr.

Köles (nyers) szilárd. A kereslet tartós I. áru 5.50—5.60.

Köleskása is élénk keresletnek örvend, kész áru kevés van, 9.25—9.50.

Bükköny, lanyha, 5.

Moharmag pang, 5.50—6.

Lenmag szilárd. A készlet csekély, 13 frt, uj áru még nincs.

Kendermag pang. A készletek egyre csökkennek. Ára 3.25—50 frt.

Mák. Régi áru csak kevés van, szürke 20—22 frt, kék 26—28 frt. Uj áruból már mustra érkezett, s habár a mennyiségi eredmény csekélynek mutatkozott, a minőség jobb a tavalinál. Ára: kék 24—28 frt, szürke 20—22 frt.

Köménymagból már uj áru jelent meg és 30 frttal adatott el. A sok esőzések által a szine sötétebb. A szin szerint az ár 28—30 frt között változik.

Disznózsir csendes. Az árak 43.50 krról 42.50—42 frtra csökkentek. Az üzlet gyenge volt, hordóval együtt 45—45.50.

Szalonna. A kereslet csekély. Táblaszalonna füstölt 46—47 frt, paprikás és kenyér 37—38 frt, fehér tábla 43—44, vidéki 39—40 frt.

Lisztüzlet. (Az „Egyetértés“ tudósitása) A buzaárak mult héten történt rendkivüli felszökése igen élénkké tette a belföldi üzletet, a vevők rohamos készséggel vásároltak s daczára a majdnem naponként bekövetkező ár emeléseknek mind több s mind nagyobb kötésekre határozták el magukat. De ebben nincs semmi örvendeni való. E mozgalommal párhuzamosan a kivitel ugyszólva teljes megszüntetése járt s hogy ezen utóbbi körülmény a malomipar, sőt az ország viszonyaira mennyire messze ható befolyással van, ezt ma már nem szükséges különösen feltüntetnünk. Az üzleti constellatió két hét óta egészen más szinben tünik fel. Mig julius elején még azzal kecsegtethettük magunkat, hogy az akkor kilátásban volt középaratásnál fogva a külfölddel ugyanazon élénk közlekedésben maradhatunk, melyben az utolsó három éven át szakadatlanul voltunk — most magas árainkkal, el kell készülve lennünk azon eshetőségre, hogy nekünk a nyugot europai országok élelmi szükségleteinek fedezésében ez idén vajmi csekély szerep fog jutni.

Hogy az árjegyzésben, milyen változás történt, mutatják legjobban az alább közölt számok. A fekete fajtákban hiány volt s ez alkalmasint tovább is fog tartani, mert belföldön e liszteknek a rosz aratás folytán előreláthatólag állandó jó keletük lesz, a többnyire külföldre szánt finom fajták elhelyezésével ellenben, hacsak valami váratlan fordulat nem áll be, ez évben elég bajunk lehet. Takarmányi czikkek iránt feltünőleg növekedett a kereslet; korpa tömegesen elkelt, árszerint jelentékenyen emelkedvén.

Átlag a következő árak jegyeztettek a hét végén:

sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
frt	23.—	22.40	21.40	20.60	19.80	18.80	18.20	17.20	15.70

sz.	8½	8¾	F.	G.
frt	12.90	10.—	4.30	3.80

Budapesti áru- és értéktőzsde aug. 10.

Gabnatőzsde. Buza ma csak kis tételekben kináltatott és többnyire uj buza került piaczra, melyet a tulajdonosok magasabbra tartottak. Szilárd árak mellett eladatott mintegy 10,000 m.-mázsa. Rozs és árpa nem kináltatott. Tengeri szilárd, de nincs eladó; zab igen szilárd, repcze ²/₈-al drágábban adható el. Eladatott:

Buza. Tiszavidéki (uj): 200 mm. 76.4 k. 12.10. 200 mm. 76.5 k. 12.15, 100 mm. 76 k. 12 (készpénz mellett), 200 mm. 75.8 k. 11 forint 85 krajczár.

Pestvidéki (uj): 500 mm. 78 k. 12.55, 200 mm. 77 k. 12.55, 200 mm. 76.5 k. 11.90, 200 mm. 76 k. 11.75, 100 mm. 75.5 k. 12.05, 200 mm. 77.3 k. 11.50 (üszköshegyü), régi: 100 mm. 77.3 k. 12, 100 mm. 77.2 k. 11.25, 400 mm, 75.5 k. 11.65.

Bánáti: régi 300 mm. 76 k. 12 frt, uj: 100 mm. 77 k. 12.15, 100 mm. 75 k. 11.70.

Fehervári uj: 400 mm. 76.5. 12.10.

Felsőmagyarországi uj: 100 mm. 79 k. 12.25, 100 mm. 78.5 és 100 mm. 78 k. 12 frt (üszköshegyü).

Oláhországi régi: 2500 mm. 76 k. 10 frt 95 kr.

A kötések időre történtek.

Zab 400 mm. 5.90, 200 mm. 6.10 készpénz mellett,

Usanceok:

Buza tavaszra 12.55—12.60, őszre 11.70—11.80.

Tengeri szeptember—októberre 6.60—6.65.

Zab őszre 6.25—6.30.

Káposztarepcze 12²/₈—12³/₈.

Értéktőzsde. A magánforgalomban a hangulat tartósan lanyha maradt. Magyar aranyjáradék több tételben kináltatott és adatott el. Kötés történt osztrák hitelrészvényekben, melyek 270 és 270.50 közt ingadoztak és 270.70-en zárultak; magyar aranyjáradék 91.60—91.50.

—

Aradi marhavásár.

Arad, aug. 9. A felhajtás gyenge volt, hizott marha igen kevés kész árak 280—310 frtot fizettek, tehát 60 frttal kevesebbet, mint a mult vásáron. Hizott tehén 150—175 frt. Másféléves sertésért vevők csak 28—30 frtot igértek.

—

Vegyes közlemények.

⁂ **A zágráb-károlyvárosi vasut megvételéről** azt jelenti az uj Presse, hogy a déli vaspálya legközelebb egy memorandumot fog átnyujtani a magyar kormánynak, melyben a vasut határozott inditványokat tesz a megvételre vonatkozólag. A déli vasut a vonal átengedéseért követeli a befektetett tőke visszatéritését és kárpótlást azon veszteségért, melyet e vonal átengedésével összes hálózata szenved.

Napirend augusztus 11-én.

Naptár. Hétfő. Kath.: Zsuzsanna. Prot.: Tiborcz. Görög-Orosz: 30. Szilas. Nap kél 4 óra 54 perczkor. Nyugszik 7 óra 16 perczkor.

Muzeumban nyitva van a természetiek-tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Főv. pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor.

Főv. középitészeti 7-es bizottság ülést tart d. u. 4 órakor.

Főv. közigazgatási bizottság d. e. 10 órakor.

Torna póttanfolyam vizsgája d. e. 8—12 óráig d. u. 3—5 óráig a nemzeti torna épületben.

Margitszigeten a felső vendéglőben a rimaszombati czigány zene játszik,

Orsz. képzőművészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva.

Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.

Egyetemi könyvtár d. u. 4—8 óráig nyitva.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.

Az állatkert nyitva egész nap.

—

Hajóforgalom augusztus 9-én

A főváros Duna balpartján a köv. vizi jármüvek kötöttek ki: Luczenbacher Pál mh. 332 meter tüzifával Szobbról. Luczenbacher Pál 339 meter tüzifával Süttőről. Kun A. d. mh. 1389 mm. buza és 475 mm. repczével Bajáról. Wallenfeld Károly mh. 80 mm. falkővel Bogdányból. Luczenbacher Pál mh. 2900 mm. kőszénnel Tóthról. Losonczy István ladikja 5 mm. gyümölcscsel Tótfaluból.

—

Kalauz.

Miniszterelnökség Budavár, gróf Sándor-palota. Hiv fogadás szerdán délután 5—6 óráig.

Honvédelmi minisztérium Budavár, Szt.-Háromság-tér 123. sz. Hiv. fogadás, vasárnap déli 10—2-ig mindenkor előleges feljegyzés mellett.

Belügyminisztérium Budavár, országház. Hiv. fogadás szerda d. u. 1—2 óráig.

Pénzügyminisztrium Budavár, Sz.-Háromság-tér 124. sz. Elfogadás, kedd és péntek d. u. 3—4 óráig.

Földmiv. ipar s keresk. minisztérium Budapesten Ferencz József-tér Nákó-féle hazban. Hiv. fogadás, szerdán d. u. 5—6 óráig.

Közlekedési minisztérium Pest, tükör-utcza 1. sz. Hiv. fogadás, csütörtök d. u. 5—6 óráig.

Igazságügyminisztérium Pest, Deák-utcza 14. sz. Hiv. fogadás vasárnap d. e. 11 órától d. u. 2 óráig.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium. Budavár Országház. Hiv. fogadás szombaton d. u. 1—2 óráig.

CSÁVOLSZKY LAJOS

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Nyilt-tér.

—

Dr. Grossmann

Elsőd-szem- és fülorvos,

lakik mostantól kezdve **váczi- és korona utcza szegletén** (a „Koronához“ czimzett házban.)

Helyiség-változtatás.

Van szerencsém tudomásul hozni, hogy bútor-termeimet mai napon a fürdő-utczába 2. sz. alá, saját áru-házamba tettem át.

Kramer Samu,
cs. és kir. bútor-gyáros.

Budapesti szinlapok.

Hétfő, augusztus 11-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

BUDAPESTEN.

Vigjáték 4 felv. Dr. Schweitzer J. B. után Kuliffay Ede.

Személyek:

Petheő Gábor	Bercsényi	Zágonyi	Halmi
Laura neje	Lendvayné	Anikó	Kölesi M.
Berki Paula	Csillag T.	Kondor Laczi	Kőrösmezei
Weiss	Vizvári	Özv. Kapásné	Császárné
Békés Zsigmond	Ujházi	Borosa	Vizváriné
Klára	Szathmáryné	Forgó	Faludi

Ezt megelőzi:

A kéregető nő.

Vigj. 1 felv. Irta Verconsin Jenő. Forditotta Náday Ferencz.

Személyek:

Chamvei Gontran	Náday	Cernay Bérangere	Helvey L.
Kéregető nő	Molnárné	Dominique	Sántha

Kezdete ½8 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

KOZIKI.

Operette 3 felvonásban.

Személyek.

Koziki	Jenei Anna	Ficzo	Kápolnai
Namitu	Solymosi	Szotosziro	Horváth
Xikoko	Együd	Sagami	Karikás
Nuzima	Komáromi M.	Ningaszaki	Somogyi K.

Kezdete ½8 órakor.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károly-kaszárnya (rostély-utcza 3. szám.)